

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem v právní věci

žalobce: **X. S. C.**
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
zastoupený advokátem Mgr. Ladislavem Bártou
sídlem Purkyňova 787/6, 702 00 Ostrava

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-43/LE-VL17-VL13-PS-2021, ze dne 7. dubna 2021, ve věci zajištění

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce **Mgr. Ladislavu Bártovi**, advokátovi se sídlem v Ostravě, Purkyňova 787/6, se přiznává odměna za zastupování a náhrada

hotových výdajů v celkové výši 6 800 Kč, které mu budou vyplaceny z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

IV. Česká republika **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím identifikovaným v záhlaví tohoto rozsudku (dále též „napadené rozhodnutí“) rozhodl žalovaný o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona číslo 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“), a to do 23. 7. 2021.
2. Podle odůvodnění rozhodnutí vyšel žalovaný z výpovědi samotného žalobce, který uvedl, že z Vietnamu vycestoval v srpnu 2019 letecky na svůj pas a vízum do Rumunska, kde pracoval 8 měsíců na stavbě silnic, ale zaměstnavatel mu neplatil, tak zaplatil převaděčům a v nákladním voze přijel v červnu 2020 do České republiky. V Liberci pak pracoval na rekonstrukci bytů a v prosinci odjel do Prahy na tržnici SAPA, kde zůstal až do 28. 3. 2021, kdy se rozhodl pro cestu do Německa. Z Německa byl vrácen do České republiky a následně zadržen cizineckou policií. Žalovaný poukázal v odůvodnění rozhodnutí na to, že žalobce se při kontrole neprokázal žádným platným dokladem, pouze předložil kopii pasu a svého neoprávněného pobytu si byl (jak sám výslovně uvedl) vědom. Navíc vykonával na území České republiky nelegální pracovní aktivity. O mezinárodní ochranu v České republice žalobce požádal až po jeho zadržení Policí ČR, zajištění za účelem správního vyhoštění a umístění do zařízení pro zajištění cizinců. Podle žalovaného nic nebránilo žalobci v podání dřívější žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný vyslovil domněnku, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, nebo je pozdržet a dospěl k závěru, že v případě žalobce existuje nebezpečí, že bude mařit výkon rozhodnutí o vyhoštění. Podle odůvodnění napadeného rozhodnutí nelze rovněž předpokládat, že by žalobce své jednání náhle změnil a respektoval zvláštní opatření podle zákona o azylu, která by tak nebyla účinná.
3. Dne 12. 5. 2021 podal žalobce proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“), kterou doplnil o povinné náležitosti prostřednictvím ustanoveného zástupce dne 25. 5. 2021.
4. Žalobce v žalobě namítal, že se žalovaný nedostatečně vypořádal s posouzením možného uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. S odkazem na článek 15 preambule směrnice Evropského Parlamentu a Rady číslo 2013/33/EU namítl, že zajištění žadatelů by mělo být možné pouze v jasně vymezených výjimečných případech stanovených touto směrnicí a v souladu se zásadou nezbytnosti a přiměřenosti, pokud jde o způsob i účel zajištění. V této souvislosti žalobce odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 132/2011–51, a ze dne 28. 3. 2012, č. j. 3 As 30/2011–57. Vzhledem k tomu, že zajištění představuje mimořádný a krajní prostředek, kterým žalovaný zasahuje do ústavně zaručeného práva na osobní svobodu, mělo by být rozhodnutí o něm podle žalobce vyčerpávajícím způsobem odůvodněno. V případě žalobce

se žalovaný správní orgán zabýval použitím mírnějších opatření stručně, bez jakéhokoliv náležitého odůvodnění, což je v nesouladu nejen s obecnými ustanoveními správního řádu, ale především se samotnou podstatou odůvodnění omezení osobní svobody, což by mělo být tou nejdůležitější částí rozhodnutí. Dále žalobce poukázal na skutečnost, že žalovaný správní orgán jenom rekapituluje pobytovou historii žalobce a konstatuje, že v jeho případě nemohou být účinně uplatněna mírnější donucovací opatření, aniž by svou úvahu podpořil dostatečnou argumentací, proč by k naplnění účelu zajištění nepostačovalo užití zvláštních opatření. Žalobce poukázal na to, že alternativou k zajištění je pobyt v otevřeném pobytovém středisku, kterou se však žalovaný rovněž nezabýval. Pokud by žalobce bydlel v pobytovém středisku, byl by plně k dispozici správním orgánům pro řízení o mezinárodní ochraně. Navíc podle žalobce samotný neoprávněný pobyt na území České republiky nemůže být bez dalšího považován za hlavní argument, který by odůvodnil izolaci od společnosti. Ohledně odůvodnění (ne)možnosti uložit zvláštní opatření odkázal žalobce na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Azs 269/2016-21 ze dne 22. 12. 2016.

5. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby a zopakoval důvody uvedené v napadeném rozhodnutí, pro které přistoupil k zajištění žalobce a pro které podle jeho názoru nelze upřednostnit zvláštní opatření podle § 47 zákona o azylu.
6. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů podle § 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). O žalobě rozhodl krajský soud bez nařízení jednání v souladu s § 46a odst. 8 zákona o azylu, neboť žalobce nařízení jednání nenavrhl, naopak jeho zástupce výslovně uvedl, že nežádá o nařízení ústního jednání.
7. Ze správního spisu krajský soud předně zjistil, že žalobce byl dne 29. 3. 2021 kontrolován na bývalém hraničním přechodu Petrovice – Bahratal po předchozím vrácení z území Německa. Na výzvu nedoložil doklady prokazující jeho oprávnění ke vstupu na území České republiky. Policejní orgán oznámil žalobci přípisem ze dne 30. 3. 2021 zahájení správního řízení o vyhoštění a rozhodnutím z téhož dne jej za účelem správního vyhoštění zajistil podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona číslo 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Dne 5. 4. 2021 požádal žalobce o udělení mezinárodní ochrany.
8. Předmětem přezkumu ze strany krajského soudu je rozhodnutí o zajištění žalobce coby žadatele o mezinárodní ochranu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.
9. Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu *ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se brozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoli mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.*

10. Podle § 47 odst. 1 zákona o azylu se zvláštním opatřením rozumí *rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany a) zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo b) osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené.*
11. Podle § 47 odst. 2 zákona o azylu dále platí, že *ministerstvo může rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.*
12. Úvodem je třeba zdůraznit, že zajištění, ať již podle zákona o pobytu cizinců nebo podle zákona o azylu, představuje krajní prostředek, jehož následkem je omezení nebo (v závislosti na povaze, délce, důsledcích a způsobu zajištění) zbavení osobní svobody cizince. Lze je použít pouze při splnění zákonných podmínek, v daném případě konkrétně těch, které jsou uvedeny v § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Zajištění podle příslušného zákonného ustanovení má za cíl znemožnit zneužití zákona o azylu podáním účelové žádosti o mezinárodní ochranu a dosažení takových podmínek, které cizinci umožní vyhnout se správnímu vyhoštění (typicky útekem a přerušením kontaktu s orgány veřejné správy).
13. V posuzované věci považuje krajský soud za podstatné, že žalobce nezpochybnil svou pobytovou historii popsanou v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Podává se z ní, že žalobce již v roce 2019 přiletěl z Vietnamu do Rumunska a od června 2020 pobývá na území České republiky, kde rovněž pracoval, aniž by v České republice disponoval jakýmkoliv pobytovým oprávněním a pracovním povolením. Pokud žalobce o mezinárodní ochranu požádal až 5. 4. 2021, a to po jeho zadržení a zajištění za účelem správního vyhoštění, tak lze souhlasit se žalovaným, že se lze důvodně domnívat, že žádost byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Pokud by vskutku byly důvodem odchodu žalobce ze země původu obavy z pronásledování nebo vážné újmy ve smyslu § 12 až § 14b zákona o azylu, pak je nelogické, že o mezinárodní ochranu požádal až po více než roce od opuštění země původu.
14. Je pravdou, že mezi zákonné předpoklady zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu patří také nemožnost účinně uplatnit zvláštní opatření podle § 47 téhož zákona. Právě proti nedostatečnému posouzení tohoto zákonného předpokladu směřují nosné žalobní námitky. Konkrétně žalobce vytýkal žalovanému, že se zabýval použitím mírnějších opatření stručně, bez jakéhokoli náležitého odůvodnění, svou úvahu o nemožnosti využití mírnějších opatření nepodpořil dostatečnou argumentací, proč by k naplnění účelu zajištění nepostačovalo užití zvláštních opatření. V této souvislosti žalobce namítl, že pokud by bydlel v pobytovém středisku, byl by plně k dispozici správním orgánům pro řízení o mezinárodní ochraně.
15. Problematikou vztahu mezi důvody zajištění a možností uložení zvláštních opatření se správní soudy zabývají ve své rozhodovací praxi opakovaně. Ke vztahu § 46a odst. 1 písm. e) (důvody zajištění) a § 47 zákona o azylu (zvláštní opatření) Nejvyšší správní soud aktuálně judikuje v rozsudcích, které jsou dostupné na jeho webových stránkách

(www.nssoud.cz), že při posouzení účinnosti zvláštních opatření nelze odhlížet od důvodu zajištění a od toho, zda by uložením pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo (viz rozsudek ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 – 48). V rozsudku ze dne 27. 2. 2019, č. j. 6 Azs 351/2018 – 32, Nejvyšší správní soud nepovažoval za nesprávný postup, kdy žalovaný správní orgán zčásti ztotožnil důvody pro samotné zajištění s důvody vedoucími k závěru o nemožnosti uložení zvláštních opatření. Jakkoli nelze paušálně říci, že by v případě existence důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byla možnost uložení zvláštních opatření vždy vyloučena, jejich neúčinnost bude častější, než v případě zvažování alternativ k jiným důvodům zajištění.

16. Uvedený právní režim krajský soud aplikoval na poměry projednávané věci a uzavřel, že závěry žalovaného v konfrontaci se žalobou obstojí. Na rozdíl od žalobce má krajský soud za to, že se žalovaný potencionálním uložením zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu zabýval, a to sice velmi stručně, nikoliv však nepřezkoumatelně. Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného je zřejmé, že důvodem, pro který dospěl k závěru o nutnosti zajištění žalobce a o předpokládané neúčinnosti zvláštních opatření, je kromě účelového podání žádosti o mezinárodní ochranu také nerespektování tuzemského právního řádu žalobcem, a to zejména pokud jde o jeho neoprávněný pobyt na území České republiky a nelegální pracovní aktivity. Uvedená hlediska jsou coby důvody předpokládané neúčinnosti uložení zvláštních opatření v recentní rozhodovací praxi správních soudů akceptována (kromě výše uvedených rozhodnutí srov. např. dále rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2021, č. j. 1 Azs 469/2020 – 33). Volba zmíněných zvláštních opatření je totiž vázána na předpoklad, že žadatel bude se státními orgány spolupracovat při realizaci těchto opatření a že jejich uložení je dostatečné k zabezpečení jeho účasti nejen v řízení ve věci mezinárodní ochrany, ale také pro případ výkonu rozhodnutí o vyhoštění, kdyby se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně. Za situace, kdy žalobce vstoupil na území České republiky bez příslušného pobytového oprávnění, nelegálně zde pracoval a žádost o poskytnutí mezinárodní ochrany podal až v zařízení pro zajištění cizinců, ačkoli mohl o udělení mezinárodní ochrany požádat již mnohem dříve, jsou obavy z toho, že žalobce mírnější opatření respektovat nebude, zcela namístě.
17. Krajský soud dodává, že je mu znám rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Azs 269/2016-21 ze dne 22. 12. 2016, na který žalobce v doplnění žaloby poukazoval a nijak nezpochybňuje, že také v tomto případě je odůvodnění napadeného rozhodnutí ohledně (ne)možnosti uplatnění zvláštních opatření velice stručné a na hranici přezkoumatelnosti. Závěr o tom, zda odůvodnění rozhodnutí ještě obstojí či nikoliv však vždy závisí na individuálním posouzení konkrétního případu a v tomto případě krajský soud shledal odůvodnění napadeného rozhodnutí s přihlédnutím k obsahu spisu za ještě dostačující. Proto žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
18. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. krajský soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému podle obsahu spisu nad rámec jeho běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly.

19. Žalobci byl usnesením krajského soudu ze dne 13. 5. 2021 ustanoven k ochraně jeho práv podle § 35 odst. 10 s. ř. s. zástupce z řad advokátů Mgr. Ladislav Bárta, jehož odměnu a hotové výdaje hradí podle uvedeného zákonného ustanovení stát. Krajský soud ve třetím výroku přiznal zástupci žalobce odměnu za zastupování žalobce v tomto řízení ve výši určené podle vyhlášky číslo 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), a to za dva úkony právní služby (1.- první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a 2. - doplnění žaloby) po 3 100 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bodu 5 advokátního tarifu. Dále krajský soud přiznal zástupci žalobce paušální náhradu hotových výdajů za uvedené dva úkony ve výši 600 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 6 800 Kč budou zástupci žalobce vyplaceny z rozpočtových prostředků krajského soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
20. V posledním výroku rozhodl krajský soud o tom, že Česká republika právo na náhradu nákladů řízení nemá, protože žalobce splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků (což již bylo zohledněno při rozhodování o ustanovení zástupce) a žalovaný byl v řízení úspěšný, pročez ani jednomu z nich nelze podle § 60 odst. 4 s. ř. s. uložit povinnost k náhradě nákladů řízení placených státem.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Ostrava 14. června 2021

JUDr. Martin Láníček
samosoudce